Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

HE eduskunnalle laiksi rakennusten energiatodistustieto-järjestelmästä annetun lain muuttamisesta

Ympäristövaliokunta 24.9.2021

Maarit Haakana
Ympäristöneuvos, YM

Lakimuutoksen tausta

- Lain tietosisältö on tarpeen saada yhdenmukaiseksi muun energiatodistuksia koskevan lainsäädännön kanssa.
  - Esityksen avulla laki saataisiin vastaamaan terminologisesti energiatodistuksesta annettua lakia (50/2013) ja sen nojalla annettua ympäristöministeriön asetusta rakennusten energiatodistuksesta (1048/2017)
  - Lisäksi pieniä teknisiä muutoksia ja täsmennyksiä

- Lakia on tarpeen muuttaa, jotta laki vastaisi henkilötietolainsäädännössä tapahtuneita muutoksia. EU:n Yleinen tietosuoja-asetus tuli voimaan 24.5.2016. Voimassaolevassa laissa on mm. viittaus kumottuun henkilötietolakiin.

Taustaa: Energiatodistustietojärjestelmä

- Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ylläpitää rakennusten energiatodistustietojärjestelmästä annetun lain nojalla rakennusten energiatodistustietojärjestelmää
- Järjestelmä ollut käytössä 1.5.2015 lähtien, uusittu vuoden 2021 alussa
- Tietojärjestelmä sisältää kolme rekisteriä: rekisteri todistusten laatijoista, rekisteri energiatodistuksista ja ARA:n valvontarekisteri
- ARA valvoo tietojärjestelmän avulla laatijoita sekä energiatodistuksia, niiden laatua ja käyttöä
- Todistukset laaditaan tietojärjestelmän kautta, vain rekisterissä oleva laatija saa laatia energiatodistuksia
- Kansallisen lainsäädännön taustalla rakennusten energiatehokkuusdirektiivi 2010/31/EU ja sen muutos 2018/844. Säännöksiä mm. energiatodistusten laatimisesta, käytöstä, valvonnasta, laatijoista, laatijoita koskevan tiedon esillä pidosta sekä energiatodistuksia koskevien tietokantojen toiminnoista.

Lakiin esitettävät muutokset 1/2

- Poistettaisiin viittaus kumottuun henkilötietolakiin (1 §).
- **Rekisteriin energiatodistuksen laatijoista** voisi uusina tietoina tallentaa laskutuksessa tarvittavat tiedot ja toiminnan sähköpostiosoitteen. Laatijan suostumuksen antamista ja sen peruuttamista on täydennetty (2 ja 5 §).
  - *Suostumuksesta tulee käydä ilmi, että se on annettu vapaaehtoisesti ja nimenomaisesti: laatija tietää, minne tiedot tallennetaan, kuka niitä voi tallentamisen jälkeen käsitellä ja kuinka henkilö voi myöhemmin hallinnoida tietojen luovuttamista julkiseen tietopalveluun. Laatijan antamasta suostumuksesta olisi myös käytävä ilmi, että laatijan ilmoittamat tiedot julkaistaisiin 5 §:ssä säädetyssä julkisessa tietopalvelussa*.
- **Energiatodistusrekisteriin** (3 §) voitaisiin uusina tietoina tallentaa laatimisvaihe, havainnointikäynnin päivämäärä, uuden rakennuksen E-luvun vaatimustaso ja tieto siitä, onko todistus laadittu rakennukselle tai rakennuksen osalle, jossa viranomainen tai laitos tarjoaa julkisia palveluja yleisön käyntien kohteena olevissa tiloissa (*julkinen rakennus*).

Lakiin esitettävät muutokset 2/2

- **Julkisesta tietopalvelusta** annettua pykälää (5 §) täydennettäisiin niin, että siitä ilmenisi, miten julkisesta tietopalvelusta voisi hakea tietoja. Lisäksi ehdotetaan säädettäväksi laatijan oikeudesta poistaa tietonsa julkisesta tietopalvelusta
  - *Tietoa voisi hakea laatijoista yksittäisenä hakuna käyttäen hakuperusteena laatijan nimeä tai maakuntaa, kuntaa, postinumeroa tai -toimipaikkaa.*
  - *Laatija voisi milloin tahansa pyytää tietojensa poistamista julkisesta tietopalvelusta ilmoittamalla siitä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle.*
  - *Täydennetään julkisessa tietopalvelussa saatavilla olevia tietoja siten, että 3 §:n muutosehdotuksessa esitetyt uudet tiedot olisi myös mahdollista laittaa julkisesti saataville*
  - *Todistuksen laatijan nimi ei enää olisi nähtävillä energiatodistuksen koosteessa, joka on julkisessa tietopalvelussa saatavilla*

Esityksen valmistelusta

- Esitys on valmisteltu virkatyönä YM:ssä
- Valmistelussa asiantuntijoina kuultu:
  - Oikeusministeriö, Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (*tietojärjestelmän ylläpitäjä*), FISE Oy, Kiinko, Suomen LVI-liitto SuLVI ry (*YM:n nimeämät energiatodistusten laatijoiden pätevyyden toteajat*) sekä Motiva Oyj (*energiatodistusneuvonnasta vastaava)*
- Lain 1 §:n muutos on ollut lausunnolla seuraavan YM:n HE:n yhteydessä: Hallituksen esitys eduskunnalle ympäristöministeriön hallinnonalan eräiden henkilötietojen käsittelyä koskevien säännösten muuttamisesta (YM030:00/2018). Myöhemmin YM:n päätöksellä päätettiin, että HE-luonnokseen sisältyneet lakimuutosehdotukset sisällytetään kyseisiä lakeja koskeviin erillisiin hallituksen esityksiin.
- Esitys oli lausunnolla maalis-huhtikuussa 2021. Lausuntoja saatiin 14 kpl. Hallituksen esitykseen tehtiin lausuntojen johdosta muutoksia mm. tietosuojasääntelyyn liittyen

Lakimuutoksen vaikutukset

- Säännökset ovat luonteeltaan lähinnä teknisluonteisia säännöksiä, joilla ei arvioida olevan taloudellisia vaikutuksia
- Ehdotuksella arvioidaan olevan hyvin vähäisiä vaikutuksia viranomaisten toimintaan
- Ehdotuksen seurauksena energiatodistusrekisteristä olisi mahdollista saada hieman enemmän tietoa rakennusten energiatehokkuudesta, joka voi hieman helpottaa rakennusten energiatehokkuuden vertailua. Muilta osin esitetyt muutokset ovat luonteeltaan teknisluonteisia, eikä niillä katsota olevan erityisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia.

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment